

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PO SZLAKU szukać POSZLAKI

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Kilka dni przed wakacjami SZLAK chyba wszystkim kojarzy się jednoznacznie: zielony, niebieski, żółty, czerwony lub czarny, turystyczny, pieszy w Bieszczadach, Pieninach, Tatrach czy Beskidach, a może rowerowy na Mazurach czy w Borach Tucholskich, a może kajakowy Krutynią, Wkrą, Drwęcą czy Pilicą... W czasie wakacji SZLAK to przede wszystkim 'wytyczona i oznakowana naturalna droga prowadząca do określonego miejsca'. Ale SZLAK ma również inne znaczenia, w tym najstarsze, zachowane w języku łowieckim 'ślad, trop'. Od tego właśnie znaczenia pochodzi dawne określenie POSZLAKOWANIE 'zostawianie szlaku', czyli 'zostawianie śladów', a także czasownik POSZLAKOWAĆ 'wypatrzeć, wyśledzić (idąc po tropie)'. Od rzeczownika POSZLAKOWANIE pochodzi używany do dziś przymiotnik NIEPOSZLAKOWANY, dosłownie i pierwotnie 'taki, na którym nic (czyli żaden występek, żaden zły uczynek) nie pozostawiło szlaku - śladu', a obecnie 'taki, któremu nic nie można zarzucić pod względem wyglądu albo pod względem moralnym' (nieposzlakowana czystość, nieposzlakowana opinia, nieposzlakowany charakter). Bezpośrednio od czasownika POSZLAKOWAĆ 'wyśledzić' pochodzi używana w języku prawnym i prawniczym, a także w polszczyźnie ogólnej POSZLAKA 'okoliczność przemawiająca na niekorzyść oskarżonego' (to definicja POSZLAKI w języku ogólnym, specjalistyczna prawna jest nieco inna, ściślejsza). POSZLAKA to zatem „pozostawiony przez złoczyńcę na drodze występku ślad, po którym można dojść jego niecnego czynu”.